

POLITICĂ — ECONOMICA — CULTURALĂ — ZILNICĂ

Director-Proprietar
CONST. N. SARRY

Inscrisa în registrul publicisticii periodice al Tribunalului Constanța sub No. 37 din Mai 1938

Abonamentul cu supliment cultural un an 800 lei — 6 luni 500 lei — Pentru Autorități și Instituții lei 2000
TELEFON No. 13.43 — Imprimeriile proprii Str. Scarlat Vărnăv No. 27Redacția și Administrația:
CONSTANȚA, str. Scarlat Vărnăv No. 27

DUMINICA

de Preotul CONST. POPESCU

Trebuie să se știe că preotul este purtătorul adevărului dumnezeu. Ca atare, avem dreptul revendicat de a vorbi poporului și de a-l instrui, în public și în particular. Dacă ar avea cineva în drăgneala de ne ar tăgădui acest drept, noi am putea să-i deschidem Evanghelia și-i vom citi acest ordin sfânt și precis: „Mergeți și învațați toate popoarele...”

Cuvântul acesta a pătruns prin atâtea veacuri și, printr-o serie neîntreruptă de păstori a ajuns până la noi. Fără să ne dăm seama că ne-au caracterizat prin ignoranță și lene, ei prin acei ce și-au închinat viața străduitoarelor studii și lui Dumnezeu.

Da, a îndrăma popoarele către cer, este numai o parte din misiunea noastră. Însă mai avem ceva cu care putem produce zborul popoarelor, pentru a se ridica către cer: este harul. Evident se poate vedea că în preoți există o putere de a transmite o încredere și un curaj într-un popor neliniștit sau abatut și de a-l asigura printr-o atenție mai complicită mai apropiată de Dumnezeu. Totuși există în el o blestemată credință: atunci când are înălțare cu preotul, are convingerea că îl merge rău; iar pentru că să-l depărteze sau să nimicască răul acesta închipuit, leagă pe preot, îl scorpă... se strânge... îl ocolește, aruncându-i cele mai dăruite audămi, fie pe auzite, fie pe neguzite.

Evident, responsabilitatea triumfului satanicelei ponegrii clericale s'ar datoră în parte unor cauze morale, sau a unor legături cu anumite cauze istorice; însă forța principală a marelui greșeli a acestui veac este ignoranța religioasă, produsă și întreținută de mediu, de familie și de diferite condițiuni sociale din vremea noastră.

Iar eu am ajuns la această fermă convingere: că într-adevăr vulgului îi merge rău, atunci când preotul îi iese în cale. Și asta nu că preotul — ei care este trimisul lui Dumnezeu pe pământ — este o piatră rea, ci pentru că vulgului îi arată o viclătoasă atitudine o blestemată necredință față de omul lui Dumnezeu, încărcat cu atâtea har, pe care îl răspândește cu atâtea grațitudine în omenire. Iar pe deasupra asupra vulgului este imediată și așa trebuie să fie. Merită ca pedepșa să-i fie promptă: în tău pentru mentalitatea și sufletul lui întinat și al doilea ca să i se deschidă ochii ca să-și vadă neîncredința.

Este prea mare însămănțarea, pe o înălțare fără orizonturi, cu aceste prejudecăți și — se înțelege — că secerișul este abundent în câmp.

pol ignoranței religioase. Atât țărânul, cât și orăzanul nu cunosc nimic din Biserica, nimic din învătura sa, nimic din morala sa, nimic din istoria sa și nimic despre preoții noștri. Cunoșc numai atât: falsificările pe care le-au făcut greșalele — și văzându-ne sub acest ascunzător odios — ne doamnă-ne și ne resping.

Știu că țara românească a fost crescută în ortodoxia noastră. O poartă în moșchi săi, în carnea sa, în măduva oaselor sale. Vechea credință ne-a luminat mintea și ne-a făcut sufletele senine și liniștite; vechea credință ne-a reprimat instinctele rele și ne-a învățat mila, umilința și ne-a împins sufletele către culmile înalte ale virtuții; vechea credință ne dăde o autoritate solidă și respectuoasă, care putea să stea stăncă în fața asalturilor anarhiei.

Dece printr-o atât de păcătoasă hulire, să murdărim trecutul credinței noastre, și prin care am putea clătina temelii națiunii chiar, astăzi?

In atențiunea publicului

Cu prilejul operațiilor de preschimbarea și vizarea buletinelor Biroului Populației, diferiți indivizi caută să se folosească de acest prilej, pentru a realiza câștiguri, înșelând publicul cu promisiunea că pot să preschimbe sau să vizeze buletinul. După ce iau banii, ei uită să-și îndeplinească angajamentul luat. Cel înșelăți astfel de ei, rămân nu numai cu banii pierduți, dar și fără acte.

Unul din acești indivizi, a-nume Const Chiroceanu din Cartierul Tăbăcării se află în cercetarea poliției, care a început urmărirea și a altor câtorva cari se ocupă cu același gen de înșelătorie.

Mișcarea populației în luna Mai

În cuprinsul Municipiului Constanța s'au înregistrat în timpul luni Mai următoarele: 10 nașteri, 2 născuți morți, 52 căsătorii, 20 divorțuri și 76 decese.

CHESTIA ZILEI

Otrăvitorii de suflete

Nu este pentru prima oară când noi venim aici să a-tragem atențiunea oamenilor de bună credință, a oamenilor cari își văd de treburi cu seriozitatea și cu răvna ce se cer în aceste timpuri, împotriva aceluia cari, unii din neconștiință, dar cei mai mulți din anumite motive dușmane țării, își află principală lor îndelincvență în a răspândi minciuna și defăimarea, căutând prin aceasta să slăbească rezistența morală a nației în războiul acesta atât de hotărâtor.

Am arătat de ce mijloace se folosesc oamenii aceștia, cum reușesc să se facă ascultați și crezuți. Nu mai este nevoie să spunem și cât rău aduce țării acțiunea aceasta, pe care o numim deodreptă criminală. Ne-am făcut întotdeauna datoria să vegheăm această acțiune și să prevenim pe cei cari, din neștiință, s'ar fi putut lăsa luși de apa minciunilor.

O vreme, zvonurile pare că încetaseră. Actualia de pe fronturi făcea ca subiecte de discuție și puncte de plecare pentru zvonuri să lipsească.

Vara însă s' a venit și cu ea, probabil va veni și epoca marilor acțiuni militare. Tăcerea din cercurile conducătoare ale Axei și aliaților ei îngrijorează pe cei cari știu din experiență că această tăcere înseamnă cu totul altceva decât inactivitate... De aceea, pe canavaoa ultimelor evenimente din Mediterana se brodează amenințările. — Se spune ce-a spus și ce n'a spus radio Londra. Se înșelătoază, se șoptește, se vorbește. Se vorbește și se șoptește prea mult și fără control.

Ce să zicem despre asta? Ce-am spus și până acum: luși de guler pe „zvonarii” și dați cu ei de pământ!

Cuvinte din Sf. Scriptura

Adevărul nu se spune în șoaptă; deci, cine pleacă urechea la șoapte, aceea aude numai minciuni.

Moartea și viața sunt în mâinile limbii; iar cei ce și stăpânesc limba, mâncă vor roadale ei.

Svonul este artileria îndepărtată a dușmanului.

Câte svonuri, atâtea servicii aduse dușmanului.

CARAVANA în misiune

Urmându-și programul stabilit, Caravana „DOBROGEA JUNEA” a deseins în ziua de Duminică, 4 Iulie, la ADAMCLISI și DELENI.

Șezătoarea de la Adamclisi s-a desfășurat în curtea bisericii din localitate, după săvârșirea serviciului religios.

Pe frumos împodobita tribună ridicată pe latura umbrită a sfântului locaș, au luat loc d-nii: Col. AL. IGNAȚESCU, prefectul județului, CONST. N. SARRY, șeful Caravanei și ALEX. MANOLESCU, ajutor de judecător.

Șezătoarea dela DELENI (Enigea) s'a ținut după amiază în localul școlii.

În numărul viitor al ziarului vom face o amănunțită dare de seamă a acestor șezători, de un netăgăduit folos moral, social și patriotic.

Astăzi reproducem obișnuita Cronică a D-lui CONST. N. SARRY, rostită la cea de a doua șezătoare.

CRONICA ENIGELEI

Simplu muritor pe lume, plămădit din searbăt lut,
Am avut dambiale multe, multe 'n viață mi-au plăcut...
Suflet iubitor din fire, — pe jertfelnicul iubirii
Am aprins voioș și sincer sfânta candelă simțirii, —
Închinată unor taine ce 'a mulți n'au crezământ...
Sclav pe viață ai iubirii, pentru ea m-am dat și 'n vânt!

De copil subit-am câmpul cu a lui nemărginire
Și cu florile-i frumoase, ce croșteau, așa, 'n neștiire...
Vara, când luam vacanța și picam la Muzurat,
Unde nașu-mă, repositul, lini da drumul ca să bat
Câmpul dela-un capăt l'altul, ziua cât era de mare,
Ca și-o sprintenă albă alergam din floare 'n floare...
Mai târziu, ca la toi omul — c'astfel merge din străbuni —
S-au adăugat, cu vârsta, și-alte multe slăbiciuni...
Cui nu i-a plăcut femeia? Uite, mie, și-azi mi place,
Când nu o suimenească, are și pe „vino 'mcoace”
Și mai are, sub lungi poale, și un subțirel pictor...
Dar o carte instructivă?... Un farmecător decor?...
O melodiioasă voce, care 'nalță însuși Cerul?...
O pictură care 'ntinde prină 'ntreg misterul?...
Doi suți dobrogeni de rasă, dintre cei cu năbădăi,
Ce din sări scânteii asvâră și pocnesc din zurgălii?
Un automobil la scară, ca să plăci cu „Caravana”,
Azi așea, mâine-acolo, fără ca s'apteși pomana?...
Dar o mănăstică bună? Un ghiveci?... Un „Kiat-Kebab”?...
Un mielul fript ha'ducește?... Un nisuru le proșap?...
Prepelile 'năbușite?... Niște vinete ample?...
Icră proaspete — chiar roșii — c'undelemn grecesc bătute?...
Sărmașuțe 'n foi de țipă?... O friptură de sitar?...
Mai ales când sunt stropite c'un păhar de „Murfatar”,
La nevoie și c'o lită dela „Vlăcu” ori „Funogea”?...
—

Dar din toate, — slăbiciunea ce-am avut pentru Dobrogea, —
Fatima aceasta orăbă — chiar pe viață m-a robit...
Pentru ea jertfesc chiar versul, de care-po-a-m întregit!

Cum să nu iubești Dobrogea?... Țară binecuvântată,
Când de Dunăre jertă, când de Mare alintăță...
Țară cu câmpii de aur și cu codri de stejari;
Nescăzutul squaru de pești mărunți și mari;
Adăpost al potârnicii și cisma de suc de vie;
Criptă de-oseminte sfinte, care și-azi păstrează vie
Fatma ce și amintirea unui Neam născut stăpân,
Din a cărui plămădeală răsărit-a cel român...
Neam predestinat să steie neodormită sentință,
Între rodnicia Europă și 'ntre Asia rebelă!

Dobrogean din cei habotnici, azi, când intru 'n Enigea,
Mă descoper, plin de stimă, mi dai jos „les”, „Jeregea”, —
Fiindcă Enigeaua noastră repr-zintă pentru mine
Satul cel mai autentic și mai dobrogean în sine...

Găgăuzii — ca toți, de-altfel — la început pribegi, boemi,
Cu obârșia pierdută hăt, în negura de vieni
Și statornicii cu timpul dealungul Mării Negre, —
Și erau fir: boștrâte neastârșite și întregu...
Ticăloșilor din preajmă ca să pună 'odată frâu,
Ei purtau pân' mai deunări cuțitașele la brâu...

Găgăuzul din Dobrogea — cavaler nedezmînjit —
Căruia 'n vechime Turcul port și limbă i-a slujit,
Dar Credința 'n Dumnezeu-i n'a putut să i-o cîntească,
El păstrându-și-o în suflet și în vatra părintească, —
Găgăuzul, om de treabă, de aștejde și cuvânt,

(continuare în pag. 3-a)

Edilitate pentru cartierele marginase

Ori cât s'ar putea menține contrariul, orașul acesta nu trăiește, nu se dezvoltă și n'ar fi putut ajunge la situația lui de astăzi, fără contribuția lămurii de muncitori, mici funcționari, meseriași etc. care locuiește în cartierele marginase. Cine cunoaște cât de puțin trecutul Constanței, știe că acum treizeci—patruzeci de ani, unele cartiere, cași astăzi sunt în inima orașului, erau pe atunci mahalale periferice. Dacă ele sunt astăzi așa cum sunt, faptul se datorește pașilor repeți pe care i-a făcut orașul nostru și înțelegerii pe care edilii de pe vremuri au arătat-o, înstrăind aceste cartiere cu pavajii, canalizare, etc., făcând astfel posibilă așezarea cât mai multor oameni și construcții de case, ridicând deci valoarea și însemnătatea acestor cartiere.

Situația cartierelor marginase de astăzi este mai grea decât în trecut, fiindcă ele sunt mai de partate de centrul administrativ și comercial al orașului, iar unele din ele, cum ar fi cartierul M. Koicio și Ville noi sau kilometrul cinci, sunt despărțite de oraș prin mari spații nelocuite. Cât despre starea în care se află aceste cartiere din punct de vedere edilitar, este mai bine să nu mai vorbim, chiar dacă pe alocurea s-au făcut unele lucrări.

De aceea, în programul de construcțiuni edilitare pe anul în curs, s'au prevăzut și s'au și pus în executare, lucrări care privesc cu deosebire aceste cartiere marginase.

Pentru fiecare cartier marginas s'a pus în lucru câte o șosea de acces la principalele artere de comunicație, pentruca locuitorii respectivi să aibă posibilitatea unei legături mai lenicioase cu centrul orașului.

Cartierul cel mai populat fiind al Tăbăcării, prima linie de tramvai care se construiește, este aceea care leagă acest cartier pe B-dul Reg. Maria și pe Str. Sc. Vărnăv, cu gara. Celălalte linii de tramvai vor fi așezate tot la vâlcă legăturii cartierelor marginase și îndepărtate, cu orașul.

Faptul acesta va veni în sprijinul nu numai al locuitorilor cartierelor marginase, ci și chiar în sprijinul cartierelor din centru, pentruca se vimează descongestionarea lor. Sunt atâșia oameni, cari legați de ocupațiile lor, nu pot locui mai la marginea orașului, din cauza lipsei de comenzi cașii și cari se vâd siliți să suporte sarcina peste puterile lor.

Dacă totuși se găsește cineva care să spună că se face prea puțin pentru periferii și prea puțin pentru centru, acela greșite, pentruca, după cum spuneam la începutul acestor rânduri, are și sarcina de acolo dreptul la o

vază mai ră lumea, fiindcă și ea contribuie în raport cu puterile ei, la sarcina orașului.

Cit.

Două cămine de zi

Comitetul de patronaj al municipiului a înființat două cămine de zi: unul dintre ele funcționează în cartierul M. Koicio, iar celălalt în cartierul Ville Vechi. Sunt adăpostiți aci 60 copii între 2 și 7 ani. Copiii vin dimineața la ora șapte și stau până seara la ora șapte. Ei primesc aci cele trei mese și sunt sub permanenta supraveghere a Doamnelor învățătoare cari fac cu ei jocuri și îi învață diferite cântece după programul grădinelor de copii.

Știri diverse municipale

Primăria municipiului a acordat invalizilor de război o reducere de 10 la sută din chiriiile ce aceștia trebuie să plătească pentru gheretele ce dețin în piețele orașului.

Pe malul lacului Tăbăcării s'a înființat o ciupercărie a statului. Această nouă întreprindere este prevăzută cu instalațiuni de electricitate și aburi, cu cari se vor asigura în mod constant condițiunile de umiditate și temperatură necesare creșterii și dezvoltării ciupercilor.

Ciupercile obținute aci se vor vinde pe piața Constanței. Conducerea ciupercăriei o are maestrul Teodor Grința.

Cu prilejul vizitei la Constanța a D-lui Prof. Alexianu, guvernatorului Transnistriei, Dl. Col. N. Oprescu a obținut de la D-sa încă trei km. de linie dublă de tramvai.

S'a hotărât de primăria municipiului prin stăruința d-lui Col. N. Oprescu, care a făcut toate demersurile în această privință, dărâmarea imobilului Mumuianu. Proprietara imobilului va primi suma de 250.000 lei pentru materialul pe care-l ia primăria.

Dărâmarea a și început și la ora la care apar aceste rânduri se poate spune că imobilul Mumuianu a încetat de a exista.

FACEȚI TRANȘIL

Sunt cel mai bun mijloc de apărare în cazuri de atacuri aeriene

Pe unde va trece tramvaiul

Se știe că lucrările pentru așezarea liniei de tramvai au început. Deocamdata aceste lucrări se fac pe D-dul Regina Maria, de la intersecția cu Str. Carol și până aproape de uzinele S. C. E. C. Mai departe, linia va trece în ambele sensuri de Str. Scarlat Vărnăv până în fața Școlii Navale, pe Str. Traian.

La început se plănuise ca tramvaiul să treacă pe Str. Carol, însă, deși între timp s'a depozitat piatra necesară pentru terasamentul liniei, s'a revenit asupra acestui proiect, pentru a lăsa Str. Carol liberă, fiind cea mai însemnată arteră de circulație a orașului.

Curierul Cernavodei

Colecta pentru familiile desrobitorilor.—Membreele consiliului de patronaj, au colectat suma de 214000 lei, pentru ajutorarea familiilor desrobitorilor, la care se vor adăuga circa lei 100.000, ce a rezultat pe urma serbării data ulterior pentru palatul invalizilor.

Spectacole — Cinema Regal: „Dragoste scutită de vamă” cu Hans Moser și „Trădătorii de Nil”.

Ministerul Agr. și Domeniilor Institutul de Cercetări Agronomice al României Via experimentală Murfatlar

Publicațiune

No. 360

Se aduce la cunoștința generală că în ziua de 15 Iulie 1943, se va ține licitație cu oferte închise la Via Experimentală Murfatlar, pentru darea în antrepriză a lucrărilor de construcție la acea instituțiune.

Caetul de sarcini și planurile se pot vedea la administrația viei în orice zi de lucru.

Șeful Instituțiunei, C. Grigoriu

Contabil, M. Simeulescu

Pierzând Buletinul populației Constanța No. 763369 | 18437, pe numele Arva Florian, Soc. Româno-Americană-Constanța, îl declar nul.

Pierzând Buletinul populației eliberat din comuna Topraisar jud. C-ța pe numele Neață Constantin, îl declar nul.

BUGETELE CONSTANȚEI LA 1879 ȘI 1880

de GH. C. FILIP

Aducerea la lumină a primelor bugete, pe care începăturile stăpânirii noastre le au alcătuit o socotim necesară nu numai pentru a îndepărta colbul depe actele îngâlbănite de vreme dar și pentru faptul că ele — până în prezent — n'au fost date publicității.

Încheierea consiliului comunal, din 6 Iunie 1880, luat prin procesul verbal No 129, este concludentă și dă adevărata valoare, actelor — unice — rămase:

„Domnul Primar supore Consiliului adresa Prefecturii No 3558, prin care invită a se țipri bugetul anului curent, rămas executoriu și a distribui tu turor P. m. n. d. din Țară. Consiliul: Având în vedere, că imprimarea bugetului va costa o sumă destul de însemnată, care s'ar putea întruibuia la alte necesități mai urgente; considerând că aici: nu este credit pentru asmenea cheltuieli, deoarece acel credit pentru imprimate s'a suprimat; Decidem: A nu se imprima bugetul pe anul curent”.

Se știe, că autoritățile românești au luat în primire treburile administrative și gospodărești ale Constanței, la 14 Noembrie 1878, dela autoritățile de stăpânire rusești.

La 12 Decembrie 1878, în prezența prefectului Remus Oprescu, se constituie primul consiliu comunal al orașului Kustengea, dintre aleșii cetățenilor, format din: **Antonio A. Alexandridi, Basilio Gombo, Ali Kadâr Efendi, Hafus Regop Efendi, și Bohor Seni.**

După descrierile rămase, cu privire la istoricul Constanței, rezultă că întinderea ei era până în dreptul poștei, iar mahalalele târârești cu-

prindeau locurile până în dreptul hotelului „Grand”.

Recensământul făcut în acel an a dat o numărătoare de 4530 suflete, în care se cuprindeau și armata și funcționarii. Străzile erau în număr de 59, iar al caselor, în număr de 569, cari, după înfățișare, erau mai mult niște corvoabe.

Primăria, la 1879, a avut sediul în niște căldiri situate pe actuala strada Tomis

Primele rețări administrative luate de Consiliul Comunal în ședința dela 14 Decembrie 1878, sunt:

a) să se evacueze chiriașii imobilului, situat alături de arestul Statului, în care urma să se mute Primăria și al cărui contract expira la 15 Ianuarie 1879

b) spitalul să-și continue funcționarea în aceleași condițiuni, cu acelaș personal și cheltuieli, până la finele anului, ca și sub administrația rusească.

c) să se cumpere cinci pompe portative pentru serviciul de incendiu, iar poliția locală să ia măsuri ca, în fiecare seară, să se găsească în curtea prefecturii, trei sacale cu apă

d) Serviciul de curățirea străzilor să fie înzestrat cu 3 cai și 3 căruțe, gunoarele armatelor de ocupație, cât și ale particularelor urmând să fie transportate, în afară de oraș, cu vehiculele lor proprii.

e) să se înmulțească numărul existent al lămpilor, cu încă 30, prin darea în antrepriză, prin licitație.

f) să se ceară — prin prefectură — dela Cassieria Generală Locală, banii comunei rămași dela administrația rusească, în sumă de 1276 ruble de argint.

Proiectul bugetului anului 1879 a fost discutat de Consiliul Comunal, în ședința dela 23 Decembrie 1878, stabiindu-se la cheltuieli, următoarele sume:

Cap. I. Serviciul interior al primăriei, personal lei 20.520	
material	2.000
	22.520
Cap. II. Iluminatul orașului (46 lămpi vechi și 30 noi)	5.800
Cap. III. Serviciul Siguranței Publice	34.000
comunală	3.240
	37.240
Cap. IV. Serviciul de incendiu	3.940
Cap. V. Serviciul Tehnic	1.200
Cap. VI. Serviciul Spitalului Comunal	15.300
Cap. VII. Infrastructura orașului	40.000
Cap. VIII. Serviciul Stării Civile	1.500
Cap. IX. Serviciul Instrucțiunei Publice	2.000
Cap. X. Cheltuieli extraordinare	1.600
	131.120

În ședința, dela 28 Decembrie 1878, se fixează taxele și contribuțiunile aplicabile în comuna Con-

stanța și stabilesc următoarele venituri pentru bugetul anului 1879

1. Bani rămași dela fosta ad. ție și altele lei 2.000
2. Dela chirii proprietatea comunei 4.000
3. Dela venitul iugăritului 6.000
4. Dela cântăritul mărfurilor 3.500
5. Dela taxa de vânzarea vitelor 500

(Continuare în pag. 3-a)

CRONICA FISCALA

In atențiunea debitanților de băuturi spirtoase

COTITUL VASELOR

Legea pentru verificarea vaselor prin metoda directă, promulgată și publicată în Monitorul Oficial Nr. 114 din 19 Mai 1932, dispune ca determinarea capacității vaselor care servesc la tranzacționarea lichidelor de orice fel (țuică, rachiu, bere, etc.) se face numai prin măsurătoare directă și se execută de Direcțiunea Măsurilor, Greutăților și Metalelor Prețioase, prin serviciile sale exterioare.

Se constată însă și astăzi, după 11 ani dela publicarea legii de mai sus, că sunt foarte mulți debitanți de băuturi spirtoase și producători, cari nu au determinată capacitatea vaselor, deși legea respectivă prevede sancțiuni severe, pentru proprietarii de vase nemarcate.

Pentru lămurirea celor interesați, dăm mai jos următoarele:

Verificarea vaselor, în orașul și județul Constanța se va face la Biroul de Măsură și Greutăți din Constanța, Str. Calărăși, unde, după determinarea

capacității, se imprimă pe fundul vaselor prin ardere, capacitatea exactă a vasului respectiv, în cifre. Alături de inscripția capacității, se aplică tot prin ardere, marea de verificare, care constă din litera R și ultimele două cifre ale anului în care s'a făcut verificarea.

Astfel: 500 L. R. 42, înseamnă că vasul are 500 litri și că verificarea lui s'a făcut în anul 1942.

Valabilitatea mărcii de verificare este de 2 ani. Atragem atențiunea comercianților și producătorilor ca să-și verifice toate butoaiile, nu numai pentru faptul că se prevăd sancțiuni grave pentru aceia care nu au vasele verificate din 2 în 2 ani, ci și în interesul lor, pentru a nu se da naștere la nemulțumiri în materie de comerț și eventual chiar și la procese în justiție, precum și pentru faptul că funcționarilor fiscali de orice categorie le este interzis, sub sancțiuni grave, de a mai cesti butoaiile de orice fel.

Bugetele Constanței la 1879 și 1880

(urmăre din pag. 2-a)

6. Dela cărțile de joc	1 600
7. Din arenda pământului (islaz)	7 000
8. Din taxa Serviciului de Stare Civilă	1.000
9. Din taxa biletelor de legitimație	2.000
10. Din aczișele comunale	25 000
11. Din zecimile comunale	35 000
12. Din efectuarea măsurătorilor	500
13. Dela cotitul vaselor	1.000
14. Din taxa aplicată cărțașilor și cotig	1.000
15. Dela comp. drum. de fier, chiria loc	1.250
16. Dela diferite taxe asupra coloniilor	12.000
17. Din diferite taxe și venituri comunale	5.000

Total Lei 107.750

Din expunerea lor, rezultă că, veniturile au fost stabilite la un plafon mult inferior cheltuielilor. Prin urmare s'a atăcut, dela început, un buget deficitar.

Repartiția veniturilor și cheltuielilor s'a făcut fără nici o bază reală. Bugetul era — pur și simplu — o presupunere, necunoscându-se întreg domeniul administrativ și gospodăresc, și valoarea lui. De aceea el nu cuprinde o clarificare și o normă științifică; veniturile și cheltuielile au fost înșirate într-o ordine „la întâmplare”, fără posibilități de a urmări o rațională administrație.

Și, lucru nepermis în concepția doctrinară bugetară — locală, s'a studiat în primul rând cheltuielile și apoi s'au stabilit veniturile, fără să fie posibil a le acoperi. Aceasta denotă că toate problemele ce s'au ivit consilierilor au format obiectul preocupărilor, fără a stabili un program, pe baza cărui, în mod firesc, să se desvolte întreaga lor activitate.

Din actele lucrărilor de pe atunci, extragem că neînțelegerile atribuțiilor administrative au format mult timp, un capitol important în dauna rezolvării problemelor de constructivă administrație românească. De pildă, Căpitania Portului era în conflict cu medicul șef al orașului sub motiv că nu i se cade a rezolva problemele sanitare ale portului. A fost nevoie de intervenția personală a Prefectului pentru ca această stare de lucruri să înceteze.

Primele preocupări edilitare au

fost cele fixate în ședința Consiliului Comunal dela 14 Decembrie 1878 și ele au consumat aproape întreaga activitate a consilierilor, în cursul anului 1879.

Înființarea registrelor de stare civilă, în special cele ale morților și născuților, verificarea lor de serviciul sanitar, paza avutului și vieții locuitorilor, atât față de răufăcători cât și față de armatele rusești de ocupație, denumirea stărilor cu nume românești, cât și asigurarea unei asistențe medicale embrionare, au fost primele înfăptuiri ale administrației românești.

Lipsită de experiența administrativă, dar mai ales de înțelegerea necesară din partea locuitorilor, administrația comunală a fost nevoită să recurgă la contractarea unui împrumut, pentru a putea acoperi cheltuielile indispensabile hunei funcționării administrației. De altfel, despre o viață prosperă comercială sau industrială propriu zisă, nu putea fi vorba, — activitatea portului primitiv al Constanței, fiind aproape nulă, din cauza lipsei unui hinterland bogat.

Împrumutul contractat de Primărie, în anul 1879, a fost de lei 15.000 și a fost obținut dela un locuitor particular din Constanța numit Nicolae Vergottii, cu o dobândă lunară de 1%.

Acest act caracterizează poziția administrativă exclusiv locală și fără raporturi strânse cu centrul. Era o administrație descentralizată, specială pentru Dobrogea. Creditul Stațului, pe atunci, nu inter-

† Iulia Roșculeț

In mijlocul șesurilor verzi, împodrate de-un bălșug nemai-pomenit — care le leagănd cu pe un ocean în balansare — s'a stins intempestiv, mai deunăzi, unul dintre cei mai aleși frunzași ai gilei dintre Dunăre și Mare: Iulia Roșculeț. O veche și perseverentă boală de inimă l'a doborât în floarea vârstei, stăruindu-l subit și brutal asidulele frământări pe care n'a înțeles să le economisească. Într-o vreme în care plugaria, mai mult ca oricând, este chemată și așteaptă să hotărăscă soarta biruitoare a războaiului nostru sfânt.

Cine nu l'a cunoscut — și, cunoscându-l, nu l'a stimat, nu l'a iubit, nu l'a prețuit, nu l'a chiar admirat?

Cine, călcând în casa înundată de sănătate și bunătate, din Valea Caușagi, alături de Negrești, n'a simțit natura însăși prietenoasă, ospitalieră și zâmbitoare?

Și, cine nu s'a lăsat cucerit de sufletul unitar al familiei Iulia Roșculeț, revărsându-se ca un fluid peste toată casa de camere încălțoare și coridoare largi, peste toată întinderea conacului și lanurilor, peste via de eel mai reputat vin dobrogean, peste toată lumea înconjurătoare?

Sufletul cald și cuprinzător al lui Iulia Roșculeț a învăluit neînlătat cu cea mai caldă și creștinească iubire nu numai oamenii, dar și brazdele și firele de țără și copacii și animalele. Pentru el, totul apărea plin de viață, plin de simțire și totul, în jurul, îi dădura întreaga lui bunădată.

„In agricultură, a fost doctor... Imi spunea un bun prieten comar... îl ascultam atent și am început atunci, să-mi lămuresc înradirea dintre boala lui și conștiința lui nișăgăască, dintre bunădată și gene rozitatele lanurilor lui, dintre măsura și tactul lui, și adierea zefirului, singurul vânt care mângâie ritmic Valea Caușagi...”

In viață, Iulia Roșculeț n'a căutat — în toate acțiunile lui — decât cinstea și dreptatea. N'a fost decât al său și — al țării lui — al țării și — al credinței...

Cu el a fost cinstea, cu el binele, ca el mila...

A murit fără șovăială și cu perseverență. Cu competență și cu tact.

A fost și va rămâne una dintre figurile cele mai alese ale neamului descălecat și veșnic stăpân în țara românească.

Ion Dinu

—XX—

Pierzând Buletinul populației eliberat de biroul Constanța pe numele Reveica Juncu, str. Enechița Văcărescu 13, îl declar nul.

venea în rezolvarea problemelor administratiei locale.

Lipsită de căi de comunicație ca să lege centrele importante bogate, din împrejurimile îndepărtate, cu viață administrativă redusă, obligațiunile comunale, pentru primul an de redobândire administrativă românească, erau foarte reduse.

De aceea atribuțiunile locale se rezumau la satisfacerea problemelor de pază și siguranță, stare civilă, sanitară și veterinară și acela de înregistrator oficial al tuturor actelor de guvernământ dictate de centru.

In numărul viitor vom continua cu examinarea pe anul următor 1880

Gh. C. Filip

BAYER

Numai simțința sănătoasă...

vă aduce recoltă bună. Agricultori tratați deci înainte de semănat orice teren cu

Ceretan

este autorizat de Jucr. M. A. D. Distribuitor prin Casele Agricole.

CERETAN ESTE UN PROD. - Reg. -

Reprezentanți „ROMDEFA” S. A. R. PROTECȚIA PLANTELOR BUCUREȘTI

Șos. Buzoianu No. 87 - Telefon 3.793

Caravana în misiune

(continuare din pag. 1-a)

Harnic crescător de vite și plugar plin de avânt, — înrădăcinat, lungi stăpâni, ici, în a Dobrogei humă, S-a legat cu colonistul, cel venit din Țara-Mumă: S-a legat în gând și faptă; chiar prin sânge s-a legat, Fetele și făcăciindrii unul altuia si-au dat Și-astfel înfrății de-aporuri, ca și holdele cu glia, Strânși alături unul de altui, ei înfruntă Veșnicia!

Cine vrea ca să învețe ce înseamnă: Dobrogean? Să coboare în satul vostru, să stea colo, pe-un tâpșan, Să privescă, zilnic, viața ce frumos se desfășoară, Frați în munca dinăuntru, frați în grije de-afară! Si cum toți, Dumnezeu-i mulțumii i-nalță cânt De frățescă armonie, într-o limbă și-un cuvânt, — Limba „dulce și frumoasă”, limba noastră românească, Care sufletul încheagă în făptura lui trupescă...

Când dar vechei „ENIGELE” i se zice azi „DELENI”, Na e o răsbotezare, scumpii mei concetățeni, — Ci un nume ce prezintă noua noastră înfrățire, Sub Drapelul noii Patrii — România-ocrotitoare!

Vă vorbiam, mai adineaori, de-ale mele siibiciuni... Astăzi chiar, de dimineață, m-am croșit pus pe tăciuni; Am simțit cum pieptu-mi bate și cum buzele-mi se crispă, Când, intrând în sat, pe muche, n'am văzut, jos, stând pe prispă, Pe-un boier de stă dală, — om cu rost, cu tabiet, Vorba-vorbă, țapta-țapta — Dobrogean eget-beget — GIORBAGIUL VASILACHE... Parcă l-am și-acum în față: O statură strâns legată, minte limpede, isteță, Un ochiu ager ca de vultur, umbiet bine compănit Și 'ntr-o gură surzândă chihlimbaru-i favorit...

De treceni prin Enigeaua-i și n'oprea la ei acasă, Să-i cinstesti „mosafirlăcul”, să-ți întindă și o masă Încărcată cu de toate, — căci avoa jur-impriejur, Prin dulapuri și pe rafturi, tot depozitul „Mercur”, — El o socotea aceasta cea mai crâncena puzăire Și doar după temenele îi-acorda o absolvire...

De altfel, mosafirlăcul e așa de îndadinat în Dobrogea noastră 'ntreagă, în oraș ca și în sat, în căl gârda care n'are pentru mosafiri odăie, Sunt în stare Dobrogeeni să-i dea foc, punându-i paie, — Ca unui locaș notrebnic, purtător de „ursuzlăc”, Ce nu merită să facă inutil, calabalc...

Vorbind de „mosafirlăcul”, — căți înși n'au găsit azi! Și 'n Cocarșea de aiături, pe la GHEORGHE MIHAIL, — Un alt Dobrogean de seamă, un neastâmpărat ai vieții, Luptător fără prihană, mort în floarea tinereții? Cum prișteul nu-mi permite mult mai mult de ei să spun, Trecător pe lângă grupa-i, caldă lacrimă depun...

Ca să 'nchei, mai am o vorbă: M-ati ales, pe cât imi pare, La Căminul dumniavoastră, președinte de onoare, E-o cinștira, care trece peste capul meu mărunț Și ea vine să 'nconune luptătorul, azi cărunț, Care a jertfit Dobrogeii tot ce-avu mai scump în sine, Cu un singur gând, acela, ca să fie obștel bine... Nu știu, scumpii mei prieteni, dacă am și reușit... Doar atâta, vă pot spune: — V-am iubit și-am suferit!

De-vea, cinștea ce-mi făcărăți pentru mine-i o-alinare, Iar în schimb, drept mulțumită, vă voi face o urare: Silitor, Căminul vostru, cum s-a dovedit pân' azi, Să-și continue înainte drumul fără de răgar, — Fără s'aștepte și răsplata: ea urmează dela sine, Căci răsplata se cuprinde chiar în facerea de bine!

CONST. N. SARRY

MANIFESTAȚIA NAȚIONALĂ DELA ZORILE

Un vis al lui **Gheorghe V. Matelu**, tânăr războinic din satul pitoresc al Zorilor, poruncitu-i a să nu aștepte până n'ar dura lui Dumnezeu și oamenilor fântână izvorătoare de apă... vie... Până nu va captă mindele surse din izlazul „*Bunuk-Ceair*”, din apropierea satului și nu le va împreună într'un debit spernic, îndrumat la gură de via, la nădemâna turmelor și a trecătorilor...

Prin osârdie stăruitoare, visul găsit și a curând implinire... Călătorii șoselei naționale Constanța București, după ce se vor reculege, ingenunchiați, în fața Prea Sfinței Troiți, sfîșită prin hârnicia învățătorului **N. Munteșescu**, între Adamclisi și Urlaia, se vor putea abate, pentru gustarea unei ape borvis, în valea din dreapta, la depărtare nu mai mare de 2 km., de drum fermecat...

— „*Fântâna Eroilor*”, (cum botezatu-au cucernicii preoți, **Florea Panait și Const. Lembrău**, din sugestii rămăse anonime), în jurul căreia pușu-s'au la cale și masive plantațiuni de arbori, în memoria eroismului românesc local, va constitui, astel, în veac, titlul de mare cinste al sătucului, paznic, cu Adamclisi, al marilor înfăptuiri traiane...

Pe crucea care domină noua și prea frumoasa fântână dobrogeană, stă scris cu slove săpate n' peatră, de însuși meșterul **Gheorghe Matelu**:

— „*Eu sur: voroi vieții*”
— „*Veniți de beți apă vie*”...
Duhurile eroilor grăit-au mulțimilor adunate la masa praznicară, întâi de **Sân Petru**, cu preoți în frunte și graiurile lor n'au putut rămâne neauzite... Dangătele acioaiele dela turmele de jur-în-jur, străbătut-au păreții orgoliilor, bătând apăsat la porțile inimelor și evocând pitorescului colț de lume dela Betleemul Nașterii Domnului Iisus...

Pretura, cu colaboratorii ei, fluturat-au și-acum flamurile unei puteri neocâșnuite... Mulțimea devenită un amestec contopit într'o pietate frățească, care i-a strâns pe toți laolaltă și i-a situat într'o frăție larg generoasă...

Într'o oră, s'au subscris aproape 200.000 lei, cu cari să se dureze grabnic o înfăptuire nouă: „*Fântâna Vasile Alexandri*”, prin coborârea, renovarea și sistematizarea actualii cișmele **Năzalar**...

Au vorbit mulțimii, cât frunza și iarba:
— Preotul **Florea Panait**, frumos și simțit, despre tradițiunile bătrâne și rolul lor în educația generațiilor.

— Avocatul **Ion Dinu**, despre apa-simbol, în Veciuită

și Noul Testament.
— Dl. Pretor **Petre Petrescu**, despre datorile publice față de monumentele și marile înfăptuiri naționale.

La masa praznicară, de sub dealul izvoarelor:

— Avocatul **Ion Dinu**, ridicând paharul în cinstea citorilor, a însemnat în scris colecta, care însumază 200.000 lei, pentru **Năzalar**.
Dl. Pretor a ridicat paharul pentru **M. S. REGELE și CONDUCĂTOR**, culminând într'un general „*Trăiască Regele*”.

Părintele local **Panait Florea**, a arătat marea însemnătate a realizărilor rurale.

Avocatul **Aurel Condrea**, a subliniat caracterul național al faptei și a urat tuturor satelor românești cugetul *Zorilec*...

Soarele — Făt-Frumosul — răspândit peste toată „*Valea Mare*” — părea că zămislește suflete noi... Natura toată devenise un leagăn... Stoluri de fete rumene și de copii zglobii zburdau dealurile, în concurs cu turmele de miei... Plăcăi robuști — premilitarii — hăuiau văile... Firea toată devenise veselă, fermecătoare, stăpânită de puteri createare...

Ciocnirea răzicilor soarelui cu spicele groase ale lanurilor îmbelșugătoare răsunau biruitor în urechile tuturor:

— *Pe cei slabi să-i faceți treji.*

— *Pe fricoși, bărbați viteji.*

— Vai de cei care ne mai strivim zi de zi sufletele între zidurile strimte ale preocupărilor de toate zilele... Cât de sireni rămânem aci de sfințele legături tămice ale omului dela sat cu natura.

Satul Zorile se situează, prin acțiunile lui regeneratoare, *zori ai unei alte lumi: mai național românească și mai creștin-ortodoxă.*

Asistent
— o o o —

Se caută de îndată un băiat de birou
A se adresa la ziar.

Aparat pentru creșterea mășării, de vânzare, a se adresa la ZOOAGRICOLA.

De inchiriat o cameră mobilată cu înfrangere separată și acces la baie. A se adresa B-dul Ferdinand No. 96

Trăsură
pentru doi cai, comodă și în stare bună, cumpără Primăria de Medgidia. Ofertele se pot depune și la redacția ziarului.

La Cinema Victoria
Se caută o casieră.

Planul Loteriei 30-a

PE CLASE

80.000 Lozuri - 34.000 Câștiguri - 5 Premii fixe

Integi sau divizibili: 1 a Lei 2.000.000 (Clasele 1-6) și 1 a Lei 20.000.000 (Clasa 7) precum și 50 Premii de Consolare a Lei 200.000 prin tragere suplimentară

CLASA ÎNTAIA		CLASA DOUA		CLASA CINCA	
Tragera: 29 și 30 Iulie 1943		Tragera: 26 și 27 Aug. 1943		Tragera la 3-4, 9-10-11, 14-15-16, 19-20, 23-24-25 și 28 Noiembrie 1943	
In cel mai fericit caz se câștigă Lei 4.000.000		In cel mai fericit caz se câștigă Lei 4.000.000		In cel mai fericit caz se câștigă Lei 30.000.000	
Un premiu întreg sau divizibil Lei 2.000.000		Un premiu întreg sau divizibil Lei 2.000.000		Un Premiu întreg sau divizibil de Lei 20.000.000	
Câștiguri Lei 2.000.000		Câștiguri Lei 2.000.000		Câștiguri Lei 10.000.000	
1	750.000	1	750.000	1	5.000.000
1	300.000	1	400.000	1	3.000.000
2 a	100.000 200.000	2 a	100.000 200.000	2	2.000.000
3	80.000 240.000	3	80.000 240.000	3	2.250.000
4	60.000 240.000	4	60.000 240.000	6	3.000.000
8	40.000 320.000	8	40.000 320.000	15	3.000.000
12	30.000 360.000	12	30.000 360.000	30	3.000.000
18	20.000 360.000	18	20.000 360.000	50	3.000.000
50	14.000 700.000	50	14.000 700.000	60	3.000.000
100	7.000 700.000	100	8.000 800.000	80	3.200.000
200	3.500 1.400.000	200	7.000 1.400.000	150	3.750.000
2500	3.200 8.320.000	2500	4.800 12.480.000	250	5.000.000
3000 Câștig. Lei 17.690.000		3000 Câștig. Lei 22.250.000		350	5.250.000
CLASA TREIA		CLASA PATRA		20000	
Tragera: 17 și 18 Sept. 1943		Tragera: 12 și 13 Oct. 1943		Câștiguri Lei 248.000.000	
In cel mai fericit caz se câștigă Lei 4.000.000		In cel mai fericit caz se câștigă Lei 4.000.000		50 PREMII DE CONSOLARE	
Un premiu întreg sau divizibil Lei 2.000.000		Un premiu întreg sau divizibil Lei 2.000.000		de Lei 200.000 Lei 10.000.000	
Câștiguri Lei 2.000.000		Câștiguri Lei 2.000.000		PREȚUL LOZURILOR: Intreg 1/2, Start 1/4	
1	750.000	1	750.000	Pentru toate 5 Claselor Lei 8000 2000	
1	500.000	1	600.000	Pentru fiecare Clasă Lei 1800 400	
2 a	100.000 200.000	2 a	100.000 200.000		
3	80.000 240.000	3	80.000 240.000		
4	60.000 240.000	4	60.000 240.000		
8	40.000 320.000	8	40.000 320.000		
12	30.000 360.000	12	30.000 360.000		
18	20.000 360.000	18	20.000 360.000		
50	14.000 700.000	50	14.000 700.000		
100	7.000 700.000	100	10.000 1.000.000		
200	3.500 1.400.000	200	9.000 1.800.000		
2500	3.200 8.320.000	2500	8.000 20.800.000		
3000 Câștig. Lei 26.810.000		3000 Câștig. Lei 31.370.000			

Totalul câștigurilor Lei 356.570.000

Statul garantează prin lege secretul jocului și plata câștigurilor

Câștigurile se plătesc jucătorilor fără nici un fel de rețineră

Reuniunea plugărească dela stațiunea experimentală Valul Traian

Rezultatele obținute de stațiunea de experiențe agricole din Valul Traian, înființată de Institutul de cercetări agronomice al României împreună cu Camera de agricultură a județului Constanța, acum 10 ani, sunt cercetate cu interes în fiecare an de agricultorii de seamă ai județului.

Unuzi numeroși plugari au vizitat stațiunea, în prezența d-ilor: prof. Gh. Ionescu Sisești, directorul Institutului de Cercetări agronomice al României; Ion Antonescu, secretar general al ministerului agriculturii; Anghel Julea, directorul general al producției vegetale; prof. Traian Săvolescu cu d-na; insp. general Petrescu; prof. I. S. Gheorghiu, dela poli-tehnică; etc.

Oaspeții au fost întâmpinați de d-nii ing. agr. Zaharia Samoilă, directorul stațiunii, ing. agr. Costache asistent și întreg personalul tehnic și administrativ al instituției.

Înainte de a porni pe câmp, d. ing. agr. Zaharia Samoilă, directorul stațiunii, a făcut o amănunțită dare de seamă asupra rezultatelor obținute atât în cultura câmpului propriu zis de experiențe, cât și în cultura mare, unde mun-cile se fac după același principiu.

Stațiunea urmărește găsirea și răspândirea celor mai bune soiuri din toate plantele de mare cultură; tehnica folosirii îngrășămintelor; încercarea de cultură a diferitelor

pante noi, impuse de realizările altor țări și de cerințele economiei noastre naționale.

Solul stațiunii face parte din categoria solurilor denumite „brune deschise de stepă”, care în Dobrogea ocupă o suprafață de 500.000 ha în ce privește îngrășămintele, d. sa a arătat că bălgării nu este potrivit pentru Dobrogea. Pentru regiunea noastră numai superfosfatul asigură rentabilitatea.

După aceea, asistența a vizitat toate culturile. Explicațiunile au fost date de d-nii ing. agr. Samoilă, Costache și Tănăsescu, iar d. prof. Ionescu Sisești a completat observațiunile științifice, de real folos pentru plugari.

A stărnit mare interes cultura plantelor pentru extragerea cauciucului (coc-sacaz) cum și cele de piretrum, din care se extrag insecticidele.

Parcellele de grâu, orz, ovăz, porumb plante furajere oleagi-noase, au prezentat deosebit interes prin randamentul obținut în fiecare an, cu ajutorul îngrășămintelor, arăturilor și sistemelor de cultură din experiențele fiecărui an.

La ora 1 d. a. vizitatorii au luat loc la o masă comună, prezidată de d. prof. Ionescu-Sisești, D. vele Samoilă, Costache, Mănuș etc., au făcut oficial de gazdă. În cursul mesei, d. prof. Sisești a sfătuit pe plugari să aplice metodele de cultură sistematică rece-

mandate de stațiune cari asigură plugarului rentabilitatea și îl răsplătesc munca.

Pentru cunoașterea rezultatelor, a metodelor de cultură, a principiilor cari stau la baza sistemului agricol aplicat la această stațiune Camera de agricultură, prefectura de județ și primăriile comunale, ar trebui să organizeze vizitarea stațiunii cu grupuri de săteni, cari și-ar îmbogăți cunoștințele și ar câștiga mult din experiențele și rezultatele dobândite de această importantă instituțiune de îndrumare agricolă.

NIC. LUPU

Ministerul Justiției
Direcțiunea Judiciară

Publicațiune

D-l Dumitru D. Penciu, domiciliat în Constanța, str. Prelungirea Rândunelelor No. 35, a făcut cerere acestui Minister de a fi autorizat să schimbe pe baza art. 10, numele său patrimonial de Penciu în acela de Craiu, spre a se numi Dumitru D. Craiu.

Ministerul publică aceasta conform art. 11, spre știința aceluora, cari ar voi să facă opozițiune în termenul și condițiunile prevăzute de alin. 11 al zileiului articol și de art. 3 din legea asupra numelui din 8 Aprilie 1936.